

**Uchwała nr XXXVIII/342/2006
Rady Powiatu Gnieźnieńskiego
z dnia 25 września 2006r.**

w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Działań na rzecz Dziecka i Rodziny.

Na podstawie art. 19 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2004 Nr 64 poz. 593 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 142, poz. 1592 z 2001 roku) uchwała się, co następuje:

§1.

Zgodnie z artykułem 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiadaną wiedzą na temat sytuacji rodziny w Powiecie Gnieźnieńskim Rada Powiatu uchwała Powiatowy Program Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

(-) Jerzy Natoliński

Uzasadnienie
do Uchwały nr XXXVIII/342/2006
Rady Powiatu Gnieźnieńskiego
z dnia 25 września 2006r.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /.../ Do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny uszczegóławia i tworzy ramy pod budowę systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jego powstanie pozwala zapewnić dzieciom, rodzinom i środowisku profesjonalną interdyscyplinarną opiekę i wsparcie w sytuacjach trudnych, kryzysowych. Pozwala także przeciwdziałać zagrożeniom dotyczącym rodziny.

W programie zawarto: cele, obszary, zadania i partnerów niezbędnych do realizacji programu w latach 2006-2012.

Załącznik nr 1 do uchwały nr XXXVIII/342/2006

Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dn. 25.09.2006 r.

Strategia Rozwoju Pomocy Społecznej w Powiecie Gnieźnieńskim

Powiatowy Program Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny

2006 – 2012

Spis treści

1. Uzasadnienie dla realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny.
2. Założenia programu
3. Analiza potrzeb , problemów i zasobów powiatu w zakresie świadczenia pomocy dziecku i rodzinie.
4. Cel strategiczny, obszary i cele działania.
5. Wdrażanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny

I. Uzasadnienie dla realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny.

Rola rodziny dla prawidłowego funkcjonowania jednostki czy szerzej społeczeństwa jest niekwestionowana i choć nasze otoczenie zmienia się taka szybko to wartość rodziny pozostaje niezmienna. Potrzeby jakie realizuje rodzina między innymi bezpieczeństwa, miłości, rozwoju pozwalają by wszyscy jej członkowie żyli szczęśliwie.

Do niedawna jeszcze w polityce społecznej przeważał pogląd „ .. ratowania dziecka przed jego rodziną i środowiskiem. Tradycyjnie cel taki przyświecał umieszczeniu dzieci poza domem i uzasadniał zerwanie lub ograniczenie kontaktów z rodziną pochodzenia.” W konsekwencji w wyżej opisany sposób pozbawiano rodziców nie tylko władzy rodzicielskiej ale także odpowiedzialności za rodzinę , ale też poszczególnych jej członków przede wszystkim dzieci. Konsekwencje tak podejmowanych działań prowadziły do jeszcze większej patologizacji życia społecznego – rodzinnego , przybierając powtarzającą się – złą formułę życia rodzinnego .

Zmianę w myśleniu o rodzinie, wspieraniu jej w sytuacji kryzysowej na świecie przyniosły lata 60 i 70, w tym okresie powoli zaczęto odchodzić od podejścia zorientowanego na pracę dla rodziny na rzecz pracy z rodziną. Przełomowym okazały się lata osiemdziesiąte ubiegłego stulecia. Powoli odstępowano od propozycji opieki skierowanych na dziecko na rzecz działań uwzględniających „ ... udział i rolę rodziców i innych członków rodziny oraz sieci społecznej.” Znaczącym dla opisywanych przemian było powstanie w 1992 roku International Initiative międzynarodowego forum skupiającego badaczy i praktyków nowej orientacji.

„ ... Stowarzyszenie (...) promujące wspieranie dzieci, młodzieży i ich rodzin w kontekście środowiska lokalnego sformułowało zasady nowej praktyki :

- praca z rodziną w środowisku lokalnym, a nie tylko praca z dzieckiem
- aktywna rola rodziców i dzieci w ustaleniu celów interwencji
- wspierająca rola profesjonalisty
- pozytywne podejście
- skupienie się na osiągnięciu realistycznych celów
- praca na obszarze i za pomocą metod , które rodzina jest w stanie zrozumieć i zaakceptować
- odwołanie się do mocnych stron, a nie deficytów rodziny
- uznanie i respektowanie jej odrębności kulturowej, rasowej, etnicznej i religijnej”

Także w Polsce lata dziewięćdziesiąte przyniosły przełom w zakresie wspierania rodziny, jej roli w życiu społecznym – traktowaniu jej jako autonomicznego, gotowego do przemian systemu. Wspomniane zmiany dodatkowo wsparła pod koniec lat dziewięćdziesiątych reforma systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Mimo wspomnianych zmian w świadomości zarówno praktyków , teoretyków jak i samych zainteresowanych system opieki – wsparcia rodziny musi być modyfikowany.

Opisane wyżej tendencje z jednej strony uzasadniają potrzebę tworzenia lokalnego Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny, drugą przesłanką jest formalny wynikający z ustawy o pomocy społecznej wymóg tworzenia powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (art. 19 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku)

Przyjęcie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny pozwoli na wytyczenie kierunków zmian, ale także usystematyzuje działania różnych instytucji publicznych, organizacji społecznych wspierających rodzinę.

II. Założenia programu

Przy tworzeniu programu i realizacji jego poszczególnych celów – zadań przyjmuje się następujące założenia:

1. Każda „... istota ludzka może być zrozumiana i wspomagana jedynie w kontekście bliskich i znaczących systemów ludzkich, których sama jest częścią, spośród których najważniejszym jest rodzina”.
2. Podejmowane przez Powiat Gnieźnieński działania na rzecz dziecka i rodziny mają na celu zapobieganie, minimalizowanie zjawisk niepożądanych w rodzinie. Działania te obejmują: *rozpoznanie i diagnozowanie, edukację i profilaktykę, poradnictwo, ochronę socjalną, ekonomiczną i prawną.*
3. Realizacja wskazanych w pkt. 2 zadań odbywa się we współpracy z rodziną, instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi, osobami prawnymi, związkami wyznaniowymi, poprzez tworzenie i realizację konkretnych programów i pozyskiwanie środków niezbędnych do ich realizacji.
4. Powiat Gnieźnieński poprzez swoje jednostki organizacyjne koordynuje działania zmierzające do osiągnięcia założeń niniejszego programu.

III. Analiza zasobów, potrzeb i problemów Powiatu w zakresie świadczenia pomocy dziecku i rodzinie.

Powiat Gnieźnieński liczy około 140 tys mieszkańców; tworzą go: Miasto Gniezno, cztery gminy miejsko – wiejskie: Czarniejewo, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo i pięć gmin wiejskich: Gniezno, Kiszkowo, Łubowo, Mieleszyn i Niechanowo.

Dokonana analiza w zakresie: zasobów, potrzeb, możliwości, zagrożeń w istniejącym systemie pomocy dziecku i rodzinie, pozwoliła na sformułowanie uogólnień dot. ww.

Na terenie Powiatu Gnieźnieńskiego działają następujące instytucje realizujące ww zadania:

- 3 całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

- 3 świetlice środowiskowe (1 prowadzona przez powiat; 2 na zlecenie powiatu)
- 10 świetlic socjoterapeutycznych (prowadzone przez gminy)
- 1 ośrodek wsparcia przeznaczony tylko dla osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi (prowadzony przez stowarzyszenie na zlecenie Miasta Gniezna)
- 10 ośrodków pomocy społecznej
- powiatowe centrum pomocy rodzinie
- 3 domy pomocy społecznej
- 2 poradnie psychologiczno –pedagogiczne
- 2 ośrodki interwencji kryzysowej

Wymienione jednostki organizacyjne (powiatu, gmin) odgrywają istotną rolę w kształtowaniu systemu pomocy i wsparcia rodziny.

Powiat Gnieźnieński niestety boryka się z ;

- dużym bezrobociem (sięgającym 20 %)
- ograniczonym dostępem do nieodpłatnego – specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, lekarskiego, prawnego
- niewielką liczbą organizacji pozarządowych i grup samopomocowych wspierających rodzinę
- brakiem odpowiedniej liczby placówek i ośrodków dziennego wsparcia
- punktów konsultacyjnych dla dzieci, rodziców
- brakiem środków finansowych wspomagających realizację programów na rzecz rodziny
- brakiem zaplecza umożliwiającego rozwinięcie poza instytucjonalnych form wspierania dzieci, młodzieży , rodzin zagrożonych wykluczeniem
- brakiem systemowej pomocy rodzinie
- brakiem zaufania do instytucji
- brakiem środków finansowych

Powyższe informacje pokazują jak ważne jest usystematyzowanie zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Powiat Gnieźnieński w oparciu o ww jawi się jako z jednej strony posiadający niemałe zaplecze w postaci instytucjonalnych form wspomagania rodziny – przede wszystkim zapewnienia opieki dziecku niestety poza domem rodzinnym, z drugiej zaś nieposiadający pozainstytucjonalnego zaplecza wspomagającego rodzinę w jej naturalnym środowisku.

IV.Cel strategiczny, obszary i cele działania, instytucje realizujące

Powiatowy program działań na rzecz dziecka i rodziny jest integralną częścią realizowanej Strategii Rozwoju Powiatu. W programie wskazano osiągnięcie w latach 2006 – 2012 następującego celu strategicznego :

Powiat Gnieźnieński zapewnia dzieciom , rodzinom i środowisku w pełni profesjonalną , interdyscyplinarną opiekę i wsparcie w codziennym życiu, realizowaną przez współpracujące ze sobą instytucje i organizacje społeczne.

Dla osiągnięcia wskazanego celu w programie wyodrębniono cele operacyjne-obszary, których realizacja daje gwarancję osiągnięcia ww

Lp.	Cel operacyjny/obszar	zadania	Oczekiwane rezultaty	Sposób realizacji	Podmioty realizujące	Podmioty współpracujące
1	Profilaktyka i edukacja na rzecz rodziny	Przeprowadzenie diagnozy , inicjowanie tworzenia punktów konsultacyjnych dla rodzin , organizacja warsztatów i szkoleń	Zmniejszenie liczby osób – rodzin wymagających wsparcia – interwencji; powstanie punktów konsultacyjnych; zorganizowanie warsztatów szkoleń	Spotkania, warsztaty, konferencje, kampanie informacyjno- edukacyjne, broszury informacyjne	PCPR, organizacje społeczne, instytucje pomocy społecznej	Samorządy powiatowy , gminne
2	Rozbudowa systemu wsparcia dziecka i rodziny w środowisku	inicjowanie działań zmierzających do powstania ośrodków wsparcia, punktów konsultacyjnych zbieranie , monitorowanie i usystematyzowanie informacji nt. dominujących problemów społecznych – rodzinnych, inicjowanie działań zmierzających do postania grup samopomocowych	Powstanie dziennych ośrodków wsparcia dla dzieci , rodziców i rodzin (kluby , świetlice itp.), powstanie punktów konsultacyjnych dla dzieci , młodzieży, zwiększenie wiedzy, umiejętności w zakresie rozwiązywania problemów społecznych; relacji międzyludzkich	Spotkania, warsztaty, konferencje, kampanie informacyjno- edukacyjne, broszury informacyjne	PCPR, organizacje społeczne, instytucje pomocy społecznej	Samorządy powiatowy , gminne
3	Rozwój pozainstytucjonalnych form opieki nad dzieckiem , w tym rodzinnej niespokrewnionej opieki zastępczej	Inicjowanie działań zmierzających do rozwoju rodzinnej opieki zastępczej, prowadzenie szkoleń kursów i kampanii informacyjnych promujących rodzinną opiekę zastępczą	Powstanie samopomocowych grup dzieci , młodzieży i rodziców, powstanie organizacji społecznych wspierających rodzinę, zwiększenie liczby niespokrewnionych rodzin zastępczych	Spotkania, warsztaty, konferencje, kampanie informacyjno- edukacyjne, broszury informacyjne	PCPR, organizacje społeczne	Samorządy powiatowy , gminne, organizacje społeczne, instytucje : pomocy społecznej , oświatowe
4	Zwiększenie jakości i standardów opieki świadczonej przez placówki opiekuńczo- wychowawcze	Inicjowanie działań zmierzających do zmniejszenia liczby dzieci pozostających pod opieką placówek,	Zmniejszenie liczby dzieci pozostających pod opieką placówek; osiągnięcie standardów w działających placówkach opiekuńczo-	Doskonalenie zawodowe kadry placówek, modernizacja placówek, wzrost nakładów finansowych	PCPR, placówki opiekuńczo- wychowawcze, Samorząd Powiatowy	Samorządy gminne, instytucje współpracujące np. oświatowe

			wychowawczych			
5	Stworzenie systemu wsparcia dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych	Inicjowanie działań zmierzających do powstania mieszkań chronionych, organizacja warsztatów szkoleń	Powstanie mieszkań chronionych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, pewności siebie wśród pełnoletnich wychowanków	Przeprowadzenie spotkań konsultacji, szkolenia – warsztaty, nawiązanie porozumień z np. spółdzielniami mieszkaniowymi, właścicielami prywatnymi	PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze	Samorządy powiatowy i gminne, osoby prywatne
6	Budowa i rozwój partnerstwa publiczno-społecznego	Przeprowadzenie diagnozy, organizacja warsztatów i szkoleń, rozpowszechnianie wiedzy nt. współpracy sektora pozarządowego z publicznym, rozpowszechnianie idei wolontariatu	Podpisanie porozumień między sektorowych, zwiększenie oferty usług świadczonych na rzecz dziecka i rodziny, wzrost świadomości społecznej	Spotkania konsultacje z przedstawicielami sektora pozarządowego, szkolenia warsztaty, kampanie informacyjno-promocyjne	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	Samorządy powiatowy i gminne

V. Wdrażanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Dziecka i Rodziny

Powiatowy program Działań na Rzecz dziecka i rodziny jest elementem Strategii Rozwoju Powiatu gnieźnieńskiego. Został opracowany na lata 2006-2012. Jego realizacją zajmować się będą działające na terenie Powiatu instytucje, organizacje społeczne, osoby prawne, związki wyznaniowe, kościoły – szczegółowa formuła współpracy zależeć będzie od poszczególnych partnerów realizujących określone zadanie. Za wdrażanie programu odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie

Program nie wymaga stworzenia dodatkowych ram czasowych jego realizacja przewidziana jest na lata 2006 – 2012. wiele spośród zadań wskazanych w programie jest realizowanych przez określone podmioty – w celu usystematyzowania działań określonych w programie przy Dyrektorem PCPR powstanie Zespół składający się z przedstawicieli podmiotów biorących udział w realizacji konkretnych zadań. Program w okresie realizacji rok rocznie prezentowany będzie Radzie Powiatu Gnieźnieńskiego.

Monitorowaniem realizacji programu zajmować się będzie PCPR w Gnieźnie – konkretne zadania – projekty realizowane w ramach programu sprawdzane i monitorowane będą przez podmioty je prowadzące. Rok rocznie przygotowywany będzie Raport o stanie realizacji programu.

Środki na realizację Programu mogą pochodzić zarówno z budżetu Państwa, budżetów innych podmiotów zaangażowanych w realizację konkretnych przedsięwzięć.